Боште,..... плаценъ у готовох.

Рок XVII. Руски Керестур, 2. фебруара 1940. Ч. 5. (807)

РУСКИ НОВИНИ ЗА РУСИНОХ У ЮГОСЛАВІЇ

„Руски Новини" виходзи кажди тидзень. — Предплата на рік 65 дин. Адреса: „Руски Новини" Р. Керестур. Число Чекового рахунку 59-355. УПРАВА „РУСКИХ НОВИН".

Видава: Руска Пар. Просв. Дружтво. За редакцию одповедає: Мих. ФІРАК.

Мост порозуменя.

У дванастим столїтю (1189. року, за часу папы Климента) организовал ше єден монашески чин, по менu „fratres pontifices" (братство будованя моста). Члени того братства пошели на шкатох слику моста и хреста. Мост значел, же их задача, да над потоками, ріками, пропастями животних дратох будую мости, да путяци лекшейше можу преходзиц по дзеры живота. А хрест представял знак одпущеня (пребаченя), бо Спаситель зос крижа, зос любову одпущел, розширел руки гу своїм неприятельом и з тим показал, як да людзе будую мости за порозуменя медзи своїма ближнїма.

Тот монашески чин престал постояц, оздали же у тим часу ще показал сумнївним, бо исту задачу ма кажди християнин-а тедзи то кажди и вершел, т. є. шицки християне до веднеї представили тако братство; а може го уничтожела мержки безмирних, котри тедзи часто нападали на християнство.

Вельім приходзи на розум бувше постояньє того братства, терашня отворчена западзеносц велїх вельких державох и страшни войни, котри ше терез збуваю медзи нїма, и у себе приповедаме: — яки би барз кресни були за род чловечески у теперашнїх часох таки братства.

Правда. — зос найвисших положайох, найодличнейши особи и терез медзи воюючима странками будую мост, по котрим би ше могли збїжиц, порозумиц и заключиц таки справедливи мир медзи народами, яки обидва веднак напашую же сцу. На жесто нїхто и терез елементного духа людзе, котри по важних, високих, державох — як тевти браца будованя моста, тоудза ше за вимирено завадзених, — але — на жаль понадзених народох, фамелийох, сродникох, приятелох и других на швеце єст вельо, а нїшо, а мост будуюних братох розмирно леда мало. Просто зме дожили таки часи як по нам показує терашня слика людзкого дружтвелого житка широм света.

А правда и то, же чежко нам себе представиц, як би владал стало непоколебими мир по широм швеце медзи шицкима людзми. Достоевски, вельки московски писатель писал: — «безконечне розмножанє чловечого розуму роби то, же нїка правда єднак ше по представи, анї двом особом», и прето барз чежко доесци народи до того да ше у даяцей правди створи порозуменє. Але на темелю шретскей історії народох пашено можеме тьсрациц, же мир, або война у нашим дружтвеним житоце одвисни од нас самих, од нашого характера, мораку и одношеня гу нашим ближнїм.

Тим баржей потребне нашке «братство будованя мостох» — жостох порозуменя медзи людзми, а того братство то ми шицки християне — шицки людзе добрей волї.

Чи думаме даведи на то, же зме члени «братства будованя мостох порозуменя и злагоди» — и же кед шеселе любов — можеме мир, а кед пошеселе вітор — бурко можеме?

М. Л. Полянка.

ХТО ЩЕ НЕ МА РУСКИ КАЛЕНДАР ЗА 1940. РОК?

Поиагляйце го купиц, бо уж го не вельо остало. — Коштa лей 8 Д. а достанеце го на кождей рускей парохиї.

Нещесца у швеце.

При вельким лиоцейким варошу Осака вирацел ше цели моторни влак полни путнїкох, векшина роботнїкох. При тим ше запалел резервоар бензину, од котрого ще вдацели шицки вагони и вгорели, а у нїх згорели на угель 200 путнїкох, а 100 чежко равети и попечени. — У Нїмецкей абини ще два терховни влаки, вельо вагони розтрешени, а людзки жертви ище ня почитани. У Нїмецкей од початку войни було уж даскельо вельки карамболи на железнїцох зос великима жертвами у людзох. — При Руми у Сриме калацел влак у котрим бул премиер Цветович и министер финансийох Др. Шутей ни даскельо терховних вагони, котри ще одкапчали и остали на прути. Премиер Цветкович лекко равети на чоло, а министер Шутей мус чежше — вигхнул руку.

Ище єст любови гу ближньому.

У Данскей ше за терез мало добровольно 5.000 фаведяї, котри приму и буду отримовац нацеплїни Фински жени и дзеци, на котрих большевицки бомбардере непрестано руцаю бомби и штреляю з митралєвох. Вельо тисячи жени и дзеци приняти уж у Шведскей и Норвежкей. Поодинки шведски дружства жертвую вельки суми за помоц Финскей, котра чежко страда од большевицкого жирского нападу.

План за бановину словенску и сербску.

Як зме уж писали, сербски и словенски странки, сцу, же да ше лепше осную сербска и словенска бановина, а вец най би ще розписали вибори. «Обзор» од 27. януара мае, же у Белграду уж основани одбори стручнякох, котри мае...роби...план за тоти бановини. У тей комисиї су професоре Тасич и Иванч, котри брали учасц при виробеню Уредби о бановини Хорватскей. Код тот план о сербскей и словенскей бановини будзе готови, можно го на предатреню политичним Одбор министрох, а вец о тим одлучи папа влада. Уредби о тих двох бановинох могли би буц горфранко готови.

Як позвото, Хорвати би желели, да ше скорей скончи вибетанки, а нет, най ше упори дальши бановини, або не противи ше анї, да ше бановини сербска и словенска скорей напоява, лем нїяк ни приставаю, да ше пицки краї, котри су дзва границами бановини Хорватскей на восток, приналежо сербскей бановини. И у спорозуму медзи Дром Мачеком и владу стої, же границы бановини Хорватскей ище не готови, але по можу променіц, так да гу бановини Хорватскей приду и ище давани краї и срази. Того пикли ще ма того питано дальшого уширеня держави и вибранїх решит.

Єдна годзина у нєпікайшей войни кошта 1.200 мил. дин.

Непікайша война взяла вельки жертви людзох и злетку. Того лайшо ще материялних и духовних людских доброх є страшне и за себе не можеме анї представиц що би ще дало зробиц (готово праця рай на жему) з тима средствами тей войни.

По тих податох що ми давно урядово статистика нашкайша война кошта на дзень (дума ще на войну медзи Англию, Французку и Нїмецку) нешей як 28 милиярди динари (за єдну годзину як коло 1,200 мил. дин.).

Цикаве порównанє нешкайшей войни з дакедашнїм. Война царя Рудолфа, котра тревала 16 роки (скончела ще 1606.) коштала 13 милийони златнїки. Мария Терезия ще повоювала же ю война через 7 роки коштала 760 милийони златнїки. Пруска у тей войни потрошела 87 мил. златнїки. Руско-японска война у початку того столїтя Японию коштала 50 милярди динари, а Руску ище вецей.

Шветска война коштала Англию 43 милярди златни долари, Нїмецку 35, Францускy 24, Зединени Амер. Держави 26, Мадярску и Австрию 12 милярди златни долари. Шицки держави видо видали на шветску войну вецей як 200 милярди златни долари або коло 20 милийони динара.

На кождого чловека по земуи прийшло коло 70 кг. стреляча.

Медзи загинули 12 милийони людзох, покалїчених (инвалидох) 19 милийони, поцри тим остало 9 милийони широтох и 5 милийони гдовици.

Лем єдного дня згинуло у Францускей од отровних газох 5.000 вояцох, а 31. мая 1915. р. подавено ще у московскей сибирскей дивизиї 9.000 людзох. На кождого отроєного вояка одпадло за 1 мил. динари отровних газох.

А хто зароблял у шветскей войни?

Вельки нїмецки концерн „Круп" року 1913. мал чистого хасну 610 мил. динари, 1914. року 1 милярду и 200 милийони.

Америцке Друштво „Апрон енд Шипс" зароблело 1915. року 55 милийони долари, а 1919. року 600 милийони долари.

Француске друштво „Круто" зароблело 1914. р. 156 мил. 1916. р. 356 милийони.

И так дзе шветска война принесла посцини людзом жобрацку палицу, пани и нужду, а по другей страни даскельом фамелийом принесла зрелельки богатства и рай на жему!

Конкурс.

На дзень 15. II. т. р. на Стратенске одбудзеце вибранє першого дзяка у Старим Вербасе.

Кандидати на тото место мушу зложиц молби зос пропсаними такими документами у тому дзрожмацкому уряду надзадей до 11. февруара т. р. зос документами свойого пошту взнятого и морального справаня од свойого национального уряду.

На саме Стратенске кажди кандидат будзе мац жему да зпева у церкви, а по тим будзе вибранка.

Плата дзяка є річно 50 метера жита рукомини, трепсана штола и квартель зос загряду якеда ще церква збудуе.

У дружносц дзяка спада и учиц дзеци школски церковни шпиване.

Дзеранка ще одбудзе у смислу статутох о вибранки дзякох у епархиї Кражевскей.

Ст. Вербас 21. I. 1940. Д. Биндас, парох.

Пременки у порцийовим закону.

У которочним Руским Календару писали ме о порцийох на страни 95 до 112. по пресмох яки до 1. I 1940. року зрецели. Але медзитим Міністерски Совіт видал у „Службових Новинох" од дня 23. декембра 1939. року ч. 204 - СІІ. Нову уредбу, по котрій ніц у велім зойним менаю одредба о порцийох, котра до тераз зредзели. Ми ту приведеме найважнейши одредби тей Уредби, котра ерадзи од 1. I. 1940. року.

Жема тих земледелцох, котри не маю иншакех порций слацц лем земляриці на територий єдней управи, кед їм чисти хасет по вирахуваню дней до 1.000 динари, вілібодзуе ше од слаценя землярини. Самоуправни прирези як, валаски трошки, банковински а други можу ше и на тоти жеми вируховац, але не року буц менши як це то було 1939. року. — (Як указано на 98 боку Р. Календаря 1940. року, то приходе дзе дедо дней як 1 кат. котро 1. кл. жеми у зуховарским срезу, котре ма 564 дин. кат. чисти приход, або дзе котро и фермель II. кл. котре ма 730 дин. чистого хасну або дзе котро и три фермели III. кл. котре ма єдно кат. котро 592 дин., або дзе котро дней як два кат. котро IV. кл. котрей ма єдно кат. котро 448 Д. чистого хасну, або дзе дзе котрей як три котра до V. кл., од котрей ма єдно кат. котро 320 Дин. чистого хасну)

На страни 100 Руского Календаря було ловедзене, же по остатнй котари року змениївал чисти хасен катастрални за єдну гренану и єсц на тоту змєнишану суму ще вируховал порция 10 процентн. Менди тим тераз одредзене, же ще не буде за 1940 рік ніч змєнишовац чисти кат. хасен, але ще чисти землярьки одредзи 10 процентн од цали то ще змєнєнєгоі) чистого хасну.

Допуска порция на землярину до 20.000 чистого кат. хасну одрєдзує ше так як и до тераз було, лем понад 20.000 дин. чистого кат. хасну менш ше так:

за 20.000— 30.000	Д. чист. кат. хасну (було 6.50 проц.)	7	проц.
„ 30.000— 50.000	„ „ „ „ „	8	„
„ 50.000— 70.000	„ „ „ „ „ 7.50	9	„
„ 70.000—100.000	„ „ „ „ „	10	„
„ 100.000—150.000	„ „ „ „ „ 8	12	„
„ 150.000—250.000	„ „ „ „ „	14	„
„ 250.000 лиї-е	„ „ „ „ „	16	„

У порциї не хіжа у главним оставаю єсти пресиси (менаю ше лем пресиси о хижох у вуєнлиштох и у туристичніх местох!), єдино ще менї слаї за допуску порцию на хижа и тераз ще ма раховаї так:

до чистого хасну до 10.000 дин. (було)	остаї	2	процентн
„ „ „ за 10.000— 20.000 Д. слаї ше		3	„
„ „ „ „ 20.000— 30.000 „ „ „		4	„
„ „ „ „ 30.000— 40.000 „ „ „		5	„
„ „ „ „ 40.000— 50.000 „ „ „		6	„
„ „ „ „ 50.000— 60.000 „ „ „		7	„
„ „ „ „ 60.000— 70.000 „ „ „		8	„
„ „ „ „ 70.000— 90.000 „ „ „		9	„
„ „ „ „ 90.000—120.000 „ „ „		10	„
„ „ „ „ 120.000—150.000 „ „ „		11	„
„ „ „ „ 150.000—250.000 „ „ „		12	„
„ „ „ „ 250.000—500.000 „ „ „		15	„

И т. д., по ледно будзе мац дведзе читатель и поталь чистого хасну.

Що ще таче течевкни, о котрей єме анї не писали, приведеме ту дасенко одредби о майстрох; єдна дзе о майстрох котри лебо сами робя, лебо маю єдного калфу, лебо двох, бо нет маю вецей як двох калфох вец їм одредзує порезки одбор порцию. (Далей будзе)

Москва и война у Финскей

Шведски совіли „Свенска Дагбладет" приносели 26. ян. з Москви обширни вести о теражнім станю у большевицкей держави. У Москви рахую, же лем у мешацу децембру слаглo у Финскей 90.000 большев. войскох. Господарски криза постала ще вецей. У самим Петрограду (Ленінграду) нет за живот потребніх старох, а то ще уж остя и у Москви. Большевицка влада найвецей ще боі, же бы Фінци по найшли на Петроград, дзе ще сходзе вели желізници и дзе єсц вельо фабрики. А кед би Фінци пресекли желізницу на север до Мурманска, дачи би большевицка фронт спрадзила.

У Москви тик кажа вельки страх пре помоц, котру Финска од других державох достава. Большевици ще боя, же би и Шведска не виступила на страни Финскей, а престо їх. Не мало ще боя большевици и од Америки, котра обецала Финскей помоц за 100 милийони долари и єсц час зоволала стручнякох, котри до тераз робели у большевицких анїлонских фабрикох, да ще враца гаєй дому до Америки. Пасеню Америка престане либеровац большевицки аероплани и бензин, а большевицки фабрики зрабя барз слаби мотори, а бензин, котри большевици достайю зос Кавказу, не добри за анїлонски мотори.

Попри шицко того инак большевици ще не дукаю ломарац ще зос геройску Финску найбаржей прето, бо то ри була за їх страшна ганьба и ніхто би вецей до большевицкей коци ніч не тримбал.

З КЕРЕСТУРА О КЕРЕСТУРЕ

Погварка ще

Погварка ще, же ще фрицко ослободзиче од инших брагох и нуждох, котрі їх єме ще до тераз инак отрєси не могли. Ми ще у нас ище єдна нова карчма отворец! Цогод ще до тераз не могло у многих наших карчмох при погаре за чежко зарабєки пенєж рашки, шицко ще тераз вовчи. Ушори ще слаца слугох, плацца трачох, рис рисарох. Позиберацо ще шицки тоти, котри ще маю виберац. Кед ще и двори новей карчми того лишко не обочи, отори ще и друга нова карчма, па кед будзе тробац и треци, догод ще кам валал зоньицкі не украци, так же на хаждим роскрєцу не випухне по єдна карчма, як то уж по дзедосаних валалох єст.

Єден мудрец говреї, же єст рацо на тим шведзе по цихих манастирох, дзе жию люцзе, котри ще того шицка одрекли, а так єст рацо и по фамелийох, котри жию по Закону Божому.

А хто ма пиянцу у обисцу або у сушедству тот вари аня же єст и пекла на тим швеце, а початок му у карчми.

Говря за Петерох, же ще тот поет барз пяти, гоч би мал в чого жиц, але є бо просвищени. Нянаю вони себе шора. Кед маю єдзеня одна дох не ня одзва, а кед ще одзва, остаток цо уж по мости повеси розруцаю. Кед не маю що єсц, анї ще о цаку не стараю, але як кед су гладни, тедї ще до хоцу лупцаю. И кед дацо пляня, зали не знаю мери. И так їх цала живот преходи: раз глад раз одзаня.

У нашей держави (у Словении) зали єст велали, дзе нет карчми. Людзе жию, вешеле ще, догоняю, конча виберанки а виселінки ставяти преа карчмох. Ище и з наменя хасен виберацо. Кед запановала пред 10 рокамі криза по швеце, нап. поет ще знашол. Нашол себе роботи, кед не у валале а то престо пацку Бачку и крочел аж по Банату. Карчма кочали вифуньовац. Вечі не лацо средни ци зарадовали. Єдно же єме остав народ в друге не набукаме на карчмарски живот. Але вельке зло ми з нельки корень. Чим кущих криза попушцла, знова ще почали отвераи карчма по окрайских валалох и польйи. Перше поцаелками почали позахоцковаи людзе по карчмох, бо, „на допие чловеку дацо доподадия по пицу поставяли". Вец ще бешеда заночала поклаемо, почала лоскнчовац у карчми вечерох. Тераз уж мож чуц гвеча по карчмох гудачки и роботи дї на а проваздзя.

У криза випатрало, же пойдаеме за просвещима народами. Було швета що и у криза прикладовали лебо у тих нежких часох дауства ще зестовали. Добри то знак, кед єден народ шпарує (але не скупує!). Кед чловек тот лем дацар менєй потрови як до заробка, то сигурне напредовацо.

А чи ще тераз шпорує, кед у нас настали легчейши часи, легко преседовац. Остатайме ще за кельо попали подбрєнцу карчми, бо ще не давно предали? Кельо нечеку з вопоцарох пойдзе да ще лем за карчму аренда заплацц, а озда и за хасен арендаш роби.

Зелатра же ми не маме целе место дзе ще можеме знєц и о поцкем побешедовац на сухо, а пенєж одкладац на черда дї лебо го трошки на потребнейши и отвари як то су цитаньа а політика? Нач же читалиме? Пребліцо з двох карчмох, по нагейле?

Зреме би було побешедовац а а зробиц дацо, як карчми заверац а не нови отвераи.

Лем од предплати отримую ще „Р. Новини". Хто предплату не плаци найнка нашо новини а а тим и руски народ!

Вира и церква под большевиками у Галичини.

Такой з початку, чим большев. войско вошло до Галичини почали їх агитаторе напаства церкву и віру, але то було ище доти умерено. Большев. агитаторе так казали: „Нач вам вира? Пашо и преа вира жием и лацше ми як вели од вас. Увидзице ви, кед ми вам се место церкох направиме клаба, театри, карчми, ви ще сами престанеце модлиц".

З початку були лем слова, але дацой приходи и діла. Недзелы, людзе иду до церкви, а большевицки „комитет" одредзел при церкви танци. По мурох розлїпели карикатури (викривени, увередлїни слики) священикох. У валале Ун. пришол по церкви большевицки пеан. Була баш казань. Вошол вон до церкви у шапки а осцада не по церкви а вец на голос гуторі: „Кончиме ту у нас. Але ту будзе добре танцовац! Дедка слиц". Пеанец баш завершел казань а большевик далей: Але вон (показал) читай, як му перше, ци вон як свиня. И що нам за то вари, що то не слухацце?" Людзе по шицки діч.

Истого дня пришли ту наводзац большевици да го завтреа бо говрела, же вон ма скрыту машинску пушку. Але людзе го обрановали з чежку муку.

Найбаржей ще силовали большевики охлевеци малих панцох, бо видзели, як вони тримаю еще з народом и народ их прето любел, лоштовал и слухал. Раз у Львове на улици бечедуе большевик дзецейка, що то спеле слухац, як дзецка найдзеци якиси документи, у котрих писано, же сам Митрополит Шептицкий и вельо наших панцох служеци за пацку як агенти польскей поліциї на скоду свойому народу. Думаа, шарота, як му хахто бедзе верац. Але у Галичини кажде дзецко знє, хто Митрополит Шептицкий и кельо він и нецки священики зробели за свой народ и кельо ще бали од Поляхох, недзрелци, кельо священикох Поляци до тарештох замикали лем пре їх народну роботу.

Од священикох вкали жим, дагдзе охабели пацкельо голти, а сама роба, позберали варко, кромл. статок, дзе був, але не дали то худобини у валале, лем вивезли до московских варошох!...

Архив Митрополита я його прекрасну библиотеку запечатовали, добре од нього одвали, а у остатніх днях стели вади од нього и його найту за войско так як по побеци з зос архиепископом римокатолицким у Львове, а вин мушел зос свойого дому виселц и под кирми лежц бане. (Хто зна чи до тераз то уж и не зробели, бо я писал зос Галичини 28. XI. 1939. року). Так исто поробели и у Перемишлю дзе сем була два тюки: д. і. ціцих семинарох уселило войско або хиджи.

Але тот як большевики церкву вишмекою народ ще до неи ище бажей тарча. Этам вельо людзох котри и с свойо особистк непорозумаеня зос поєдинцами священикамі не ходзели до церкви преа длукши час. А тераз уж ходзе до церкви. Людзе почали висадзи куповац молитевнїки же ще ж чловек мушн тому радовац кед то видзи. А и медзи большевицким войском єст вельо вирующих людзох и то то лем простих катонацох але и официрох. З вельма сом бешедовал до така були. Не можем ту шицко ані написац. Повем лем дацо: большевицки войки ходзе до церкви тот им то забравето. Видзел сом тих черлених катонацох як ще ходзе у катедралней церкви св. Георгия. Вони ще ходзели, але не так вдобало як ми: у їх очох под час молитви блїцели ще слизи. А то не ридки случай. То ще стане и по других варошох и валалох.

У Львове єден большевицки официр дал єдному нашому заводцови три рубли цай одслужи по його намиреню службу и гуторел: „я православни Украінец, дзем Вам на Службу на мойо намиреня. Вельо нас єст тих що би зме дали, але не пиеме". Вон скончел и пошол. А заводец тримка у руцих тоти пенєзи як памятку и вельки доказ гибелей, дзе скрытей вири нашого народу под большевицким режимом.

Знаи случай, же ще большевицки официр вшечал у церкви дзекоро вечар.

Єден такой вояк ще зо мну розпрацовелал. Гуторел мі: „Мы ще казловали, же ви придзеце ту нам а вратуеце нас, а медзи тим ми кушели присц ту вам. Ту, у вас брази рай, а зо у нас. У нас бритя, зло, нужда, а треба зе указоваи, же ми щесливи, а то безконечно шесливи..., благо-

Дописи

Пишкоревци.

Руска Читальня у Пишкоревцох отримала ся Трохраль обичайну забаву, хтора у найлепшим шорі прешла; як і дотерась. Програм був зос українськима песнями, а то: 1) Боже, послухай бідняка, 2) Ой не ходи, Гонцю, 3) Крилец, 4) Іхав стрілець на цінонрку и 5) Я Русин був.

А потім була представа „Любов у монахох". У співаню получевал о. Мохлоп Д., і пан богослов Симеон Хромиш. Вон як акрыгент, нельку свою дацу указал, за будзе до красна робота, за нашу Просвіту вельо ще тоудзел. Требали би, да ся упатра наше ту Русини, і старши и младши, тя да подпору тоту малу нашу читальню, да вецей приступи до неві. Кед би вецей членох було, иште красше и лепше би ще могло научиц и вецей зробити.

Одбор признаєй и кращие дзевуе тки, що свойо знаю и труд уложели, як Пайтоцови, панова богослов Хромишлови, Дюрови Майхерови, що учел наших дилетантох, и то за кратки час, може ще поновл. научи их за 8 дні, би нельки труд положел. Барчтом наш сибор дзевуе и всим ще, бо кажому безеке таке було, як природзене. Ролю бирали: Мелянка Майхер (Солоха), Дениш Рамач (Бирі), Янко Карас мл. (цыган), Цюря Кошбас (козак Чуб).

Колядовали на Просвіту дзивчата, а то Нанина Гербут, Ана Майхер и Юлка Лазор, а хлапци: Павло Майхер, Силно Дорошкі и Михайло Рамач.

Надалей можеме яки рикий случай шмерци в обиеду Янко Арада у одним року. Оженили сина Мирона, невдуто потим умре його жна Юла, родз. Дицуньо, а що женщик умарла Мироньовк баба, маєрова мак, що ще подругирала одзела за Василя Сиєчи. Подаслая пок. Янко свой маєток своїм дзецом попреписовия и цинцо до шора зведоб. І Мирон син гонвед по войська одслужки 9 менацій, врател ше 5. ян. 1940, а о пар дні опеч ще лохори и умре. Так що до рокі у ніх бара пременсло.

Прешлого року у нашім жаєла вичнаци ще 7 пари: родз. 14 дзеци, од того 7 дзивчата, а 7 хлапци, умарли 6 особи, тех Папоцец виглаєдели. (М. Т.)

Дальски Рит.

Товорочне шпецені води на Йордан одбулизме найшветочнійше. По св. Служби Божей шла велика процесия, яку рідко видно у Ритку, на Дунай. До Дунаю була була очисцена дрога, на Дунаю лід обрубаний и постанени красни ледови кріжи. Велика процесия зос шицкима кріжами, торжественк обряд и шмаване готово, пошцрел замарлутого Дунаю, охабели шицкіте вражіня на шицких учасніков. Вельо ще заслужел за шор и за усних того пишного торжества наш вредни

дарни. Кед зме ишли, нам гуторели, що у тих крайох біда, нужда и глад. А ми идземе и чудуєме ше: нет бідних лінаних хижкох, як у нас. Дюми чисти, селяни мало шицкого, що им на живот потребне, ніхто му хлеб не дасли; нельки заробі, тельо його. А у нас роб и роб, а не мали ще ні самого хлеба, бо дзе то ражу на фалати, як псови. Гибель будземе ісі тоти папери (указує песок)! Е, кед би ще могло..."

„Лем по серце тим нашим политрукем, проклятим агитатором-кортешом, котри нас сцу замотаци до своїх галовох так, як то и з нами зробели. Вони бешедуе, кричи, бо їм добре. На конку то малы хлапци, котри у „раю" нароели, а нас не видесли. Ми ще тогарньа видзело, же у нас найлепше, бо так до нїх насилали. Чи свой гласной тераз спущели, кед видесли, же и поли сталінским царством кет и други царства, дзе людзе щеслівіе жиє"

Недалеко од нас преходзи друге вояк. А мой вояк дзвигнуе плас и почина палком друге бешедоваци: „Тих, мой приятелю, ми маме шицкого надосе. Наш батько (окоп) Сталін, наша красна черасна армия..."

Вояк-офисир, що коло нас преходзи, ошкиваре зос задоволью, же вони агитую, а як шли... А ви слухаєце далей горку, але правдиву историю большевицкого режиму на данних кожадних жемох. Чарна тота история и непримомна, єли зос найгорчейшим. (Далей буде).

дзевозар, п. Баран Мойсей и пожертвовни лепше и хлопи, котри ще жертовали труду лем да тото торжество ми пекни успих.

Иначе наша парохийка поведи ще змарное и напредуе. Хто зна, годи вона буде ще сример злагоди и добоза з нашим матхох. Дай Боже!

Петровци.

Дарунок. Банска власи Заповеди Хорватскей дароваля нашей Просвіти 100 фалати красних книжкох. Шицки су о задоволству. Найдракша виноши 100 Д. Дукаме, же такіи плаєти буду о нас подзно вецей браги, як дотерась, та нек и други молби скорей и повольнейше виполнія.

Риболов. Земліска Задруга предала п. Д. Дудашови нашу бару за риболов. Як дознаваме, оснує ще (у нас) едно друштво, котре ґнори бару и забави риби, так же на дзецу нему будземе єси нашо риби. Надаваме ще доброму успиху.

Рочна сходзка. Добровольна огньогасна чета отримала дня 28. I. свой рочну сходзку, на котрей ще присутствовали шицки члени, але чмах дольше число, да сходзка будзе полноважна. Шицки извештаї приняти. Сходзка вибрала стари одбор одновц и тим му предлужела роботу ще єи 5 рокох. Вина ра, же у нас огньогасство похуе занедбане зос роботу нагроки геетей у врестних рокох. Я—р.

Андрашевци.

† Пан Сабадош рода. Ковач, мал познатого приятела нашей Просвіти, умарла 15. януара у 73 року живота.

Шид

Представа Рускей Читальни. Дня 19. януара на Богоявленіе отримала Руска Читальня у Шиду свою забаву. На програму була драма „Хмара" од Суходольского. О тей драми було уж скорей писане та ще затримаме лем на виводзенє самого филата.

У прешлей сали Илинки у центру Шида точно на 8 годзин привитал О. Бесермени домаціні парох госцох зос кресними словами и дал даскелько слова о сиєй драми. Велике число публики мало надзено єдну красну представу у котреи ще бавиче трудзели да ю що краше виведу.

„Натуся" бавела як ще лек гождаце може. Як на початку у єй кивкей ролі, дзе стрили любов ту Андрийова, так и у трагедиї, котру мушо предци. Подгоріи гледаци хусточка, кед Андри чуе шено, а так исто и жалитве у V. дії дугу остане памятаїва. Кузка, єй отец може ще шлободно повесц же зос Настуся дал шицко од себе и их двойо од шицких треба положиц на перше место. Вон нелім нагнал слзи на очи. Кузина задоволела, але котра буде и лепша. Андрій був добри и барз ку тота роля шевчела. Сонце у своєй ролі приказал єдного бездушника, котрому ще уж по лицу могол видзиц лого характер. Прикладнейшей особи за тоту ролю не могло ще позгадаци. Горпина, у початку бавела барз добре а зос напиванєм уподобальшовала свою ролю. При кожду забаву дзе треба указац вецей трижи сознеи, своєї пукциї боєби, як и трагедию єдней установлєней жени не указала так як би могла. Я не ще може повеси, же єй вецей треба дац весели а не трагічни роли. Грицко и жид Галкайзер задоволели и розвеселели публику. Судзи уж зос свойо пошку давали публики радо, же дойце одбаци свою ролю, що ще и збуло. Службени, строги и зочуе дерпоня може ще уваковац гу найлепшим. Маганка, Сосиде и жандар задоволели.

Окремне признаніе заслугуе Ян Ю. Перегій, котра тоту забаву режирал и вельо труду уложел. То му признала и сама публика котра го зос слуткими клапатами нагоздела. Як саме бавени так исто и пересни танци указали, що значи робота одно чловека.

Мушк ще спомнуц и дзечаньо слова о публики. По ту бару мало и непоко. Мало число розумело трагедию одней фамили. И зос бавенє приказали свой бель и смеєньа, вели то був шмах, котри и саму публику нервовал а и бавяцох. Други зап умирйовали публику, але зос сторики, котри ту не може написац и котри су недостойни культурного чловека. Организация то могла виладуц на не жадала, бо и найвекши антиваисти ще не надавали такей пистеней публики. Видно було, же до тераз ище читальня гонила так лацнешу забаву. Але иншк треба признац вельки труд и роботу самих редателох. Другуе мажу раходзи и мушо раходзи зос тихи чмала публика...

По забави був танец, на котрим дилетанти даскельораз танцовали кацо народни танци. Добре би було, да тоти танци научце шицки дзивчати и хлапци, а на лем даскельо пари со бацели у забави.

Що ще дотика загального успиху, може ще повеси: найлепше. Дотераз не була ніко ані єдна забава така нацнована як тота. Док ще дотерас давали забави у єдней капей кирчми у руским шпаси, тераз видиме же наше Русини давай у центру Шида. На тоту представу приходзе и людзе високих положаюх и признаю роботу Рускей Читальні. На тей представи Шиданци указали що лем же пес можу ровниц зос другима народами у Шиду на просвітним поли, але их и обегли. Красне єнсло других народносцох би и Русинох зос другим малох, котри пришли на тоту представу однесли зос собу хрещ думки о робота Рускей Читальні. Уйдзіме же руска читальня може пемело кравец на предок, бо єй робота водзи до пашного успиху, як ще лем пожадаи може. Венелій нас буде, кед Шиданци пойду и далей так шмело и єдного дня признаме ми першенство у народно просвітней роботи. Я. Олеир, учитель.

Руски Керестур

По шмерти Леонки Ердели.

Остатні позарал гу своїм найташком и найташом школярому.

Пред найкрасшими запсонка пестами, кед шицки шкоряце ужиено найлепшу радосц, фейр Крацунских шестох, мас нецесну вашу товаришку залапела престрашна хороба, котра ме зложола на смертельну посцель.

У престрашно чежкей хороби, стада сок, не могла, да виполни свою дружносц, з виатовањом Крацуна и Нового Року.

Зато сом охабела на свойого баника Мутра, да у мойм скромнім мену розповеди нам шицким водзик єдней „Руских Новинох", мой остатні дар. Бо я вами у руским народзе! Я ще з вами на виде розходзи, не и зос тим шестом. Моляце ще за кис Богу, да ми праме до Царства Небесного.

Жичим вам пешлиу будучносц у далшей драги Вашого живота. За Ердели Леонку

Мирко Сладе.

Лишня.

Дотераз сом прала зос трох стрелох писми, у котрих ми ще вели добри людзе и благодарскосцу обрацели за мою участ зос нарочнима писцьме у лепшей прекрасней народней праци п. уч. Михайла Ковача. Не тим кеце, як за єдним способ, шаро шицким дзекуем, що ще на мне здогадали. Радуе ме то, же не лем наша интелигенция (єдинац подписи у одним листу), але и наш народ пронумел и прихвал мою навеску работу водно зос дыцом п. учителя Ковача. (10 газд подп.) Не дзиве, да наша гисня по разних поваках замера, але кед раз уж сиала, най ще розвина, бо ми най сами не годни оцеиц, яки нам вока у будучносци, як и в теренвольости лесен признаце.

Достойно то, а так и праведно, да при тей нагоди задзекуем лепше п. учительови Ковачови, як шешлівому історику и розвеселови, най приме мойо велике признаніе. Дзекуем тих и о. Кренеєрови, як зетрудзікови режисера, зос єдному участику лодзи своїо подполне прикумене и одзерпнане у музичней часци. Так нехала заслуга артистох и музикантох, котри хоч малы, але моцну и сцу и знаю народни добри любиц и лирпц. Най час чіи не спера на пол дрги, що лем далей у тей роботи — розвиваме ще на нашо обще добро!

о. Он. Тамко,
администратор у Лиману.

ДУХОВНИ ЖИВОТ.

Толковане апостолох на швета.

ТРИ СВЯТИТЕЛЕ: ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИ, ГРИГОРИЙ БОГОСЛОВ И ЙОАН ЗЛАТОУСТИ.

Св. церква на тот праздник бере у Апостолу науку зос 13. глави послания св. Апостола Павла гу Єврейом (13, 17-21) то. остаток глави того послания. Апостол так глаши на нашим язику:

„Брата, повинуйце ше своїм настоятельом и подлагайце им ше и почитуйце їх, бо вони ше стараю за ваше души, понеже маю одвет давац, да то з радосцу твори, а не зос жалосцу. Бо з того не каце хасен. Молайце ше за нас: бо ми ше надаваме, понеже маме добру совиси у сицким добре творац. А ище биржей молім, то робце, да ше то скорей врацим гу вам.

А Бог мира, котри вкаровадзел од мертвих великого Пастира овцох, по крови завети вичного Господа нашого Исуса Христа, най вас усовершни у каждим добрим дїлу, да зробице Його волю, творяци у вас то ше Йому пасц, по Исусу Христу. Йому най будзе слава на вики викох. Аминь!

У Апостолу на дивши праздник дава Дух Святи на уста св. Павла важну науку так церковним настоятельом, як и шицким вирним. Гу вирним прегавара: „повинуйце ше своїм настоятельом а почитуйце їх" и то пре два причини: бо настоятела куша ше старац за души своїх подложнїкох и мусїа за їх души давац одвит пред Богом.

Далей св. Павло поручуе шицким вирним, най ше з радосцу повинуюю и почитую своїх настоятельох, же би ше настоятела не мушели пред Богом жаловац на ни своїх вирних, бо таких вирних Бог будзе карац.

Крем того св. Павло опомина вирних най ше модле за него и за своїх настоятельох, бо и вони, а так и каждо добре настоятел, стараю ше по своєй совиси да по решей добра зробя сасїм вирним. Ище баржей модлї Апостол вирних да ше модля, да ше може по скорей зос церкїци у Раму ошлебодзиц и гу нїм прасц.

Бог котри жридло и любитель мира и котри воздвигнул од мертвих верховного Пастира Исуса Христа, котри зос твою кребу ошкупел свойо стадо, и котри то зос своєю кребу карми, най вас по своєй ласки зроби способнїжка, да вше виполняце Його св. волю. Бог нех и нам дава волю да добре робице и най вас у тим подпомага по Исусу Христу, котри зробел вовк, вични завиг, а кому припада слава, чесц и поклон на вики викох.

З тих словох Апостола Павла ясно видзиме, же сам Господ Бог наказуе повиновац ше настоятельом и почитовац їх. Вирних маю так почитовац своїх настоятельох, як по добри дзеци почитую своїх родительох. На вопрос, по треба робиц, кед би був настоятел недостойни, дава нам одвит св. Іван Зл.: „кед би вони грешел у вопросох вири, теди сцекай од нього... кед є недостойного живота, не вигледуй то, бо и таки маю достойство, слухай їх и почитуй". Вони држе страшну кару за свой живот.

Далей дава св. Павло науку настоятельом: по словох св. Івана Златоустого: Як до треба да вирни слухаю и почитую своїх настоятельох, так исто дружни настоятела, да буду вони будни и мудри управитель, бо вони зос своїм животом одвитую за души вирних а и за їх грихи. И то є найвекша трудносц за каждого настоятель. Просто исти святи вигварел страшних слова: „Не знаю, як ше настоятель годзен спаниц, кед будзе мушиц одвитовац не лем за свойо грихи, але и за грихи своїх подложних".

У цалим посланию гу Єврейом св. Павло вельо раз вигвара, же маме вельского Архиерея, котри самого себе жертвовал Богу як чисту жертву. Вон нас учи, же маме и олтар и поволуе нас, да го Исусу Христу, зос нїм и у нїм жертвуюме Богу жертву слави, жертву похвали, жертву помарени за свойо грихи, жертву просцельну за потреба и ласки.

Так робели дзвиши святи, св. Василий, св. Григорій и св. Йоан Златоустий, та преко були Богу мили и памет їх идзе „од роди в род. Прибитайце гу нїм

Наша держава

ПРЕМИЄР ЦВЕТКОВИЧ був вовторок 30. якувра у Н. Саду на засиданю Одбору ЮРЗ за Дунайску бановину. По засиданю прийл представнїка Мацарох Варадия и Немцох бувших поланнкох Гака и дра Тришлера. Як пише „Политика" премиєр Цветкович порозумел ше з нїма у шицких главних питньох немецкей и кадарскей меншини.

РОЗВОЙ ЗАГРЕБА. Главни горватски варош мал 1890. року лем 40.000 а нешка 300.000. По войни збудовано у Загребу 6.150 хижи, медзи нїма 20 на сейц поверхи, 260 на штири поверха, а вец дасколько палати на 7 и 8 поверхи, прави американски хмародери. До посих часох уложено милиярду и пол динари. Треба наглашиц, же тоти будовлї збудовани скоро цалком приватним капиталом, а держава збудовала у Загребу бара мало.

СЛОВЕНЦИ СЦУ СКОРЕЙ автономию, а вец вибори. Словенски министер у теращней влади, д-р Крек гварел позаявором, же Словенци сцу, да ше перше ушори автономия Словения, а вец най ше розпишу вибори.

ЗАТАЕЛИ 10 МИЛИЙОНИ порцел у Пироту Митро Младенович, бувши Батачов кандидат и Йован Цвиич, бувши Стоядинович посланик. Вони маю у Пироту фабрику гуневих пиматох („Гигар") и тота фабрика лем у двох остатнїх роцох спреведла церкаву на порцел близко за 10 мил. Д. („Обзор". 27. I.)

ДРУКАРНЇ ДРАЇШИ. Шицки друкарнї у Югославиї подавили цени друковаия книжки и новинох, бо папер подражел за сицу штварину, друкарски роботнїком подвигнута плаца. Наша друкарня затераз не будзе дзвигац цени, хоч од целого року и вона подвигнула плацу своїм роботнїком.

ПРОТИ ТРОШАРИНИ за вино и паленку дзвигаю ше вшидзи селяне, котри маю вина и паленку за предай. Хоч министерство фанансийох виявело, же трошарину буду плацац тоти, котри вино купую, насправдзи идзе трошарина на рахунок селянох, бо цена вина а паленки, котру вони можу постац, є баш за нїмо менша, кельо виноти трошарини. Вшидзи ше указуе вельке „шпекуловане" и держава нїмо достана сподзивани приход.

У ДУБРОВНИКУ ЯР. По вельких мразу и жими настали од недзелї 27. януара у Дубровнику ва морю красни цепли днї, права яр. Зелї ше купаю у морю.

МИН. БЕШЛИЧ тримал в недзелю, 28. ян. беседу у Старим Савцу, у Бачкей, у котрей гварел, же порозумено з Хорватами пришло баш у прави час. „Ми, Серби — гварел министер Бешлич — требаме ше позберац коло нашого Цветковича, так як ше Хорвати позберали коло д-ра Мачека, а Словенци коло д-ра Хорошца"

ПРЕДАМ ХИЖУ НА ВШЕ!

зос карму на добрим месце, а кет места ище за месарню и пекарню, котри у Дюрьове потребни. Место єст досц обисце вельке зос пивницу. Явис ше на

Виславски Микола,
Дюрьов.

Вицелїячина

96.000 авбитих у рижнх пешестрох було у прешлим року у Сих. Америки. Од того числа 32.000 погинули у пешестрох на желїзници.

17 милийони франки на дзен коштa Белгиї мобилизация, котру вона зробела од страху, же би ю Немци не напали так як 1914. року.

Осудени тарговци. У Нишу осудени троме тарговци зос дрвом на 20.000 Д. глоби анто, же без причини давацели пену дрву. То ше вона зосовиска спекулация и як видзиме строго ше карс.

Застрелел ше у школи школяр VII класи гимназиї Павлович. Причина ище непознати. Безовно ше не сцел учиц та преседзул на пол року.

100.000 Д. на церкви дарował Божа Бишц, зос Дубровнику. 50.000 Д. одредзел за церкву мошахох Бузатох, а 50.000 за епископску церкву у Дубровнику.

10. милийони за добри цили охабел Дьорде Йованович зос Нишу, котри тих днёох у Нишу умар. — А дзе нашо дарователе за наш Конвикт за хлапцох.

Зиш экмо шиладзел по цалей Европи. У Лондону ше экарзел рикс Темза котра ше не экарзела од 1804. року.

Цена зарну.

Жито	192 - 198 Д
Кукурудза	130—135 „
Ирсп	140—142 „
Овес	130—132 „
Пасуля	295—300 „

ЦО НОВЕ У ШВЕДЕ

ГИТЛЕР тримал вовторок, 30. як. вечар у Берлину беседу з нїгоди 7-ей роцнїци його влади у Немецкей. На повец нїч нового, крем того, же хвалел себе а свою владу. Твердзел, же ше Немецка бори за приведну дзелїдбу доброх ва швеце и же ше Немци не придаю. Войну не почал вон, але Англия.

На фронтох по було важних пременцох. На немецко-францускім фронту мир, а Финскей Фини и далай з успихом одбиваю напади большевикох, котри у вельких масох нападаю, але без успиху.

Анґлийци цалком зопарли немецку тарговку на морйох. Анґлийска блокада так претарсла немецким ладьом шицки морски драги, же ше анї една немецка ладя не усудзи пошиц на морю. Анї нейтрални ладї нешму нїч з Немецкей вивожиц, анї нїч до Немецкей привожиц.

Модерне оружно. Найновши анґлийски арсни анийонски дзела прави фабрика Бофорсу Шкотскей. Вони маю три калибри: 25, 40 и 75 милиметри. — У Швайцарскей приняте як найлепше прошивайонске дзело калибра од 75 милиметри. Воно кулку чежку 6 и пол кили запрелет 10 км. високо а 15 км. далеко. — Анґлийски анийонс-ловци (котри лапаю бомбардерох) леца 600-700 км. на годзину и маю осем митралези.

Згорела велька талиянска ладя „Оранио" на штредоземним морю. Огень настал од експлозиї єдного мотора. Векшина путнїкох сглашени, пострадало 110.

Одиймане за румунску нафту. Румунска влада поставела комесара, котри ма контроловац предацана румунскей нафти. За того найможнїйше оружие терашней войни одиймаю ше Немци и Анґлийци и румунска влада ма велику бригу, да задоволї єдних и других и да остане неутрална.

Вийцелїи 500 большевицких тенкох у дотерашнїх бойох. Большевици посилаю на фронт тенки у вельким числу, а так исто и новых, котри падаю, як мухи и японї, але нови большевицки командант на финскім фронту, Шпери (чи не жид?) по сипуе народу и посила нїм нова дивизїя на бизовну шмерц. На финскей страни уже ше борц анґлийски бомбардере и талиянски пилоти. Большевици не можу зїч. Розширел ше глас, же сам Сталїн дойдзе на инспекцию финского фронту, да видзи, дзе хиба, же большевици дожали таку ганьбу. А дзе би була, кед не у їх самих и у їх паленей власти?

Сцекли чески министри. Двоме министри у чеснєй влади под немецким протекторатом Яромир Нечас и Фаерабенд сцекли преко Словацкей и Мадярскей до Францускей, бо не були задовольни зос немецким протекторатом.

Нове немецке дзело. Анґлийски новини пишу, же Немци видумали таке дзело, котре може штреляц 250 км. далеко. Познати вельки немецки дзела зос свитовей войни могли штреляц лем 118 км. далеко. Зос тих дзелох думаю Немци зос Голандкї штреляц преко мори на Лондон. Анґлийци ше того дзела не бараю бо.

Вельки помаранчецов бал

за младеж приредзуе спорт клуб „РУСИН" на недзелю 4. февруара 1940. року. у сали **Павлович Мирова.**

Початок на 8 годзин вечар.

Придзце у що векшим числу.

Управа с. к. „Русина".

ГАЛО! ГАЛО!

У керестурски тарговски скла єст вельки вибор СКЛЕНЯНЕЙ и ПОРЦЕЛОВЕЙ судзини СВЯТИ ОБРАЗИ, - ЛАМПИ, - ЕЛЕКТРИЧНИ СИЛЛИЦИ, - ЖЕНЕРАТКА ЗА МЛОДИ по 30 Д.

Шицко дава по найтуншей цени. - Придзце та ше преконаеце, же найтуньше можете купиц лем у тарговски скла

Петько Дюри.

„Руски Новини" излазе свяке суботе. Предплата 55 дин. Друкуе: Друкарня Просвиты у Р. Керестуре.